

Handläggare
Sigrún Andersdóttir
Telefon: 08-508 25 119**Till**
Socialnämndens organisations- och
föreningsutskottet
2019-12-17

Stödgrupper för sexualbrottsutsatta

Ansökan om tidsbegränsat bidrag från Föreningen
Tillsammans

Förvaltningens förslag till beslut

1. Organisations- och föreningsutskottet beviljar Föreningen Tillsammans ett tidsbegränsat bidrag på 165 000 kronor för perioden 1 januari 2020 till och med 31 december 2020 för stödgrupper för sexualbrottsutsatta.
2. Föreningen ska lämna in en delredovisning efter ett halvår samt en helårsredovisning efter verksamhetsåret.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Lisa Cadenius
Tf avdelningschefEva-Lotta Elmér
Enhetschef

Sammanfattning

Föreningen Tillsammans ansöker om 165 700 kronor i tidsbegränsat bidrag för att genomföra 6 stödgrupper för tjejer, unga kvinnor och transpersoner som utsatts för sexualbrott. Förvaltningen bedömer att Tillsammans kan utgöra ett komplement till befintliga insatser för personer i målgruppen som utsatts för sexuella övergrepp genom att det är möjligt att delta i föreningens stödgrupper utan tidigare professionell samtalskontakt. Förvaltningen anser vidare att Tillsammans har utvecklat stödverksamheten sedan deras tidigare ansökan och att föreningen nu har förutsättningar att genomföra stödgrupper av god kvalitet. Efter en samlad bedömning anser förvaltningen att Tillsammans lever upp till kriterierna i riktlinjerna och att föreningen bör beviljas ett tidsbegränsat bidrag på 165 000 kronor för stödgrupper för sexualbrottsutsatta.

Bakgrund

Föreningen Tillsammans har ansökt om tidsbegränsat bidrag från organisations- och föreningsutskottet, OFU, en gång tidigare, till sammanträdet den 16 oktober 2018 (dnr 8.1.1-403/2018). Tillsammans ansökte då om 1 448 728 kronor i bidrag för föreningens stödverksamhet i form av mentorskapsprogram och stödgrupper. OFU beslutade att inte bevilja Tillsammans bidrag. Skälen som angavs i beslutet var att Tillsammans bedömdes vara i en uppbyggnadsfas och ännu inte ha alla delar på plats vad gäller att planera och säkra kvaliteten i verksamheten. Eftersom personer som varit utsatta för sexuella övergrepp är en sårbar grupp ansåg förvaltningen att strukturer för kvalitetssäkring måste finnas för att en stödverksamhet ska beviljas bidrag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid enheten för juridik, upphandling och föreningsstöd inom administrativa avdelningen. Förvaltningens handläggning av bidrag utgår från ”Riktlinjer för bidrag till ideella föreningar” beslutade av socialnämnden den 16 april 2019.

Ärendet

Föreningen Tillsammans, organisationsnummer 802489-0769, ansöker hos OFU om 165 700 kronor i tidsbegränsat bidrag för att genomföra 6 stödgrupper för personer som utsatts för sexualbrott. Bidraget avser perioden 1 januari 2020 till och med 31 december 2020.

Sökande förening

Föreningen Tillsammans är en ideell förening grundad år 2014 som arbetar mot sexuellt våld. Tillsammans är en riksförening som har sitt säte i Stockholms stad. Föreningens syfte är att fungera som en plattform för människor som utsatts för sexuellt våld att hitta styrka och tillsammans sprida kunskap och information om sexuellt våld. Verksamheten vilar på tre ben; kunskapsspridande arbete, opinionsbildning och stödverksamhet. Den aktuella ansökan gäller genomförandet av sex stödgrupper under 2020, som är en del av föreningens stödverksamhet. Andra delar av stödverksamheten är mentorskapsprogram, mail- och telefonjour samt medföljning.

Aktuell ansökan

Målgrupp

Målgruppen för de planerade stödgrupperna är tjejer, unga kvinnor och transpersoner i Stockholms stad mellan 15-25 år.

Verksamhet

Tillsammans har sedan år 2014 genomfört stödgrupper för personer som varit utsatta för sexuellt våld. Stödgrupperna består av 6-8 deltagare som träffas 8 gånger på en termin och leds av två stödgruppsledare varav en terapeut eller socionom. Varje träff behandlar ett särskilt tema, som kan vara till exempel skam/skuld, min kropp, sex och relationer, fråga jurister eller framtidsdrömmar.

Träffarna är både stödjande, gemenskapsbyggande och lärande. Stödgruppsledarna följer ett material som föreningen utvecklat under de år stödgrupperna har genomförts. Föreningen har ett samarbete med en advokatbyrå som vid ett tillfälle för varje stödgrupp kommer och svarar på juridiska frågor från deltagarna. Efter avslutad stödgrupp får deltagarna information om var de kan vända sig för ytterligare stöd och de erbjuds även ett uppföljningssamtal tre månader efter avslut. Alla deltagare liksom stödgruppsledarna fyller i en anonym utvärdering efter avslutad stödgrupp.

Sedan förvaltningens bedömning av Tillsammans ansökan i oktober 2018 har föreningens stödverksamhet utvecklats på följande sätt:

- Föreningen har sedan januari 2019 en anställd stödsamordnare som under året arbetat med att samordna och utveckla stödverksamheten.
- Under 2019 har 4 stödgrupper genomförts. Stödmaterialet har under 2019 reviderades utifrån utvärderingar av genomförda stödgrupper och 3 djupintervjuer med deltagare. Stödsamordnaren har rekryterat och utbildat en ytterligare stödgruppsledare.
- Stödsamordnaren har utvecklat stärkta rutiner för alla föreningens stödinsatser. Vilket innebär att det nu finns en tydlig struktur för alla som är inblandade i föreningens stödinsatser (volontärer och anställda).

Utvärderingar efter stödgrupper våren 2019 visar att:

- Deltagarna upplever ökad självkänsla med 50 %
- Deltagarna upplever en minskning av skam och skuld med 64 %
- Deltagarna upplever en känsla av minskad isolering och ökad gemenskap med 74 %
- 100 % av deltagarna skulle rekommendera stödgrupperna till någon annan

Mål

Målen för den sökta verksamheten är:

- Att genomföra 6 stödgrupper.
- Att 36 deltagare ska ha fullföljt gruppens 8 tillfällen.
- Att deltagarna ska uppleva en ökad känsla av gemenskap.
- Att deltagarna ska uppleva minskad skam och skuld efter avslutad stödgrupp.
- Att rekrytera 3 stödgruppsledare.
- Att alla deltagare ska känna sig trygga och stärkta av att ha deltagit i stödgruppen.

Kompetens

För närvarande har Tillsammans tre anställda, varav en verksamhetsledare, en stödsamordnare och en samordnare för kunskapsspridning och opinionsbildning. Föreningens stödsamordnare ansvarar för att rekrytera deltagare och stödgruppsledare till stödgrupperna. Stödsamordnaren ansvarar även för genomförandet av stödgrupperna inklusive utvärdering och uppföljning.

Stödgruppsledarna rekryteras utifrån tidigare erfarenhet och utbildning. Föreningen söker ledare som är socionomer, terapeuter eller som har annan relevant utbildning. Alla stödgruppsledare genomgår en gemensam tvådagars utbildning där de får mer information om föreningens förhållningssätt, normkritik, samtalsteknik, metodik och en fördjupning i materialet. Under stödgruppens gång för alla stödgruppsledare handledning av en extern psykolog samt går på regelbundna interna avstämningar.

Deltagare till stödgrupperna rekryteras genom intresseanmälan samt ett kortare samtal med stödsamordnaren. Syftet med samtalet är att säkerställa att stödgruppen är ett lämpligt och bra stöd för deltagaren där den befinner sig.

Jämställdhet

Föreningen Tillsammans vänder sig till tjejer, unga kvinnor och transpersoner. Inom stödgruppsverksamheten arbetar föreningen med att stärka och stötta flickor, kvinnor och transpersoner som till följd av sexualbrott ofta har en försämrad självkänsla, lider av samsjuklighet eller känner stor ensamhet och isolering. Genom att samtala om kommunikation, gränssättning och tillit bidrar föreningen till att stärka målgruppens självkänsla vilket i sin tur är en grund för jämställda relationer.

Föreningen arbetar tillsammans med målgruppen för ett samhälle där kvinnor och män har samma rättigheter, där brott mot mänskliga

rättigheter inte sker och om de sker ska den våldsutsatta bemötas på ett stärkande sätt och lämpliga stödinsatser finnas. Föreningen arbetar för att bemötande och stödinsatser inte ska vara beroende av könsidentitet eller sexualitet.

Lokal

Föreningen delar ett kontor i Vasastaden med en annan organisation. Deras del av lokalen är 15 kvm, samt tillgång till mötesrum och kök.

Budget för sökt verksamhet

Intäkter	Belopp
OFU	165 700
Summa intäkter	165 700
Kostnader	
Konsult	76 000
Lokal	13 560
Förbrukningsmaterial	12 000
Övriga kostnader	64 140
Summa kostnader	165 700

Förvaltningens bedömning

Av socialnämndens riktlinjer för bidrag till ideella föreningar framgår att verksamheten ska vara stadsövergripande och öppen, komplettera nämndens egna verksamheter, drivas med god kvalitet och till rimliga kostnader för att bidrag ska kunna beviljas. Förvaltningen gör en samlad bedömning av hur verksamheten uppfyller kraven.

Stadsövergripande och öppen verksamhet

Tillsammans stödgrupper är öppna för alla i målgruppen i Stockholms stad. Alla som deltagit i stödgrupperna under 2019 har varit stockholmare. Förvaltningen bedömer att verksamheten är stadsövergripande.

Kompletterande verksamhet

Stödinsatser för personer som utsatts för sexuella övergrepp och sexuellt våld finns hos ett flertal olika aktörer i samhället. Socialtjänstens ansvar regleras framför allt genom socialtjänstlagen (SoL). Enligt 5 kap 11 § SoL ska socialnämnden se till att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Socialnämnden skall särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.

Region Stockholm driver Akutmottagningen för våldtagna på Södersjukhuset i Stockholm. Mottagningen är öppen för alla över 13 år och fokuserar främst på akuta behov så som undersökning, provtagning och spårsäkring men erbjuder även gruppterapi och samtal med psykoterapeut, psykolog eller kurator.

Staden driver fyra relationsvåldscentrum, som erbjuder råd- och stöd för personer över 18 år och utsatts för våld av en partner eller annan närstående. I samband med att det fjärde relationsvåldscentrumet i staden öppnade hösten 2018 avvecklades förvaltningens verksamhet Samtalsmottagningen. Samtalsmottagningen har erbjudit personer som varit utsatta för våld i nära relation eller sexuella övergrepp råd och bearbetande samtal, enskilt och i grupp. Relationsvåldscentrumerna tar för närvarande inte emot personer som utsatts för sexuella övergrepp av en person som inte är närstående.

Barn och unga som utsatts för sexuella övergrepp kan få stöd genom socialförvaltningens verksamheter Barnahus och Stödcentrum. På Barnahus Stockholm arbetar polis, socialtjänst, barnläkare och barn- och ungdomspsykiatri tillsammans för att hjälpa barn som blivit utsatta för brott. Oftast handlar det om våld- och sexualbrott. Stödcentrum finns för barn och ungdomar mellan 12-21 år som utsatts för brott som exempelvis personrån, misshandel, våldtäkt, olaga hot eller ofredande. Utifrån behovet erbjuds rådgivning, samtalsstöd samt praktisk hjälp i kontakten med polis, åklagare och försäkringsbolag.

Inom civilsamhället finns ett flertal verksamheter som erbjuder stöd till personer som utsatts för sexuella övergrepp. De föreningar inom området som OFU beviljar bidrag till är främst Alla Kvinnors Hus, brottsofferjourerna och Storasyster.

Alla Kvinnors Hus erbjuder i sin öppna mottagning stöd till personer som utsatts för våld, hot eller annan kränkande behandling i nära relation samt personer som utsatts för sexuellt våld. Stödet ges i form av stödsamtal både enskilt och i grupp, praktisk hjälp samt föreläsningar. Stödgrupperna för sexualbrottsutsatta är öppna för alla som utsatts för sexuella övergrepp oavsett kön eller ålder. Alla Kvinnors Hus ingår i samverkansteamet "Samverkan för sexuellt utsatta" tillsammans med RFSU och Ersta Hopp. De tre föreningarna deltar i nätverksträffar med Akutmottagningen för våldtagna för kompetensutveckling på regelbunden basis.

OFU beviljar bidrag till Brottsofferjourerna Stockholm-Gotland, Södra Stockholm och Västerort. Brottsofferjourerna erbjuder råd, vägledning och stöd till personer som utsatts för brott. Brottsofferjourerna erbjuder inte stödgrupper.

OFU beviljade på sammanträdet den 18 juni 2019 ett tidsbegränsat bidrag på 250 000 kronor till Storasystems verksamhet ”Samtalsmottagningen i Stockholm”. Storasystem vänder sig till personer från 13 år som utsatts för sexuella övergrepp oavsett kön eller könsidentitet. På Samtalsmottagningen erbjuds målgruppen enskilt samtalsstöd, samtalsgrupper samt traumabearbetning. För att kunna börja i en samtalsgrupp hos Storasystem behöver personen först ha bearbetat övergreppet enskilt med en professionell kontakt, antingen i föreningen samtalsmottagning eller på annat sätt. Storasystems erfarenhet är att deltagarna har större möjlighet till perspektivtagande och att ta in andras berättelser då de kommit en bit på väg i sin bearbetning.

Tillsammans har en annan policy än Storasystem och där är det möjligt att delta i en stödgrupp utan tidigare professionell samtalskontakt. Tillsammans har hittills under 2019 genomfört 4 stödgrupper med 8 deltagare per grupp. På grund av begränsade resurser har föreningen inte kunnat ge plats åt alla som anmält intresse att delta i stödgrupp. 27 personer av de som anmält sitt intresse under 2019 har inte kunnat ges plats.

Förvaltningen bedömer att Tillsammans liksom Storasystem kompletterar det befintliga utbudet av stöd till sexualbrottsutsatta genom att de är särskilt inriktade på just den gruppen. Det kan vara svårt för den som utsatts för ett sexuellt övergrepp att söka stöd eller anmäla händelsen till polisen. För en del personer kan känslor av skuld och skam hindra dem från att söka hjälp eller anmäla. Forskning visar att barn som utsatts för sexualbrott har ännu svårare än vuxna att berätta om vad de blivit utsatta för.¹ Förvaltningen anser att särskilt inriktade föreningar för sexualbrottsutsatta kan sänka tröskeln för att söka stöd då det är tydligt var hjälpen finns och att det finns fler personer som utsatts för liknande övergrepp.

Förvaltningen bedömer vidare att Tillsammans kan utgöra ett komplement till befintliga insatser för tjejer, unga kvinnor och transpersoner som utsatts för sexuella övergrepp inklusive Storasystems samtalsgrupper genom att det är möjligt att delta i föreningens stödgrupper utan tidigare professionell samtalskontakt.

Varje brottsoffers bearbetning ser olika ut och förvaltningen anser att Tillsammans stödgrupper kan vara ett bra alternativ för dem som primärt vill få och ge stöd i en grupp med andra med liknande erfarenhet.

God kvalitet

OFU avslog Tillsammans ansökan om bidrag till stödverksamheten i oktober 2018 med hänvisning till att det inte gick att säkra att verksamheten hade tillräckligt god kvalitet. Förvaltningen hade då bedömt att föreningen hade en genomtänkt struktur för rekrytering, utbildning och fortbildning av mentorer och stödgruppsledare. Den utvärdering som gjorts hos stödsökande visar att en majoritet mådde bättre efter genomfört mentorskapsprogram eller stödgrupp. Däremot hade stödverksamheten då bedrivits i begränsad omfattning och de funktioner som var tänkta att driva stödverksamheten skulle rekryteras och fanns ännu inte på plats. Förvaltningen bedömde att föreningen befann sig i en uppbyggnadsfas och ännu inte hade alla delar på plats vad gäller att planera och säkra kvaliteten i verksamheten.

Sedan förvaltningens bedömning av Tillsammans ansökan i oktober 2018 har föreningen utvecklat stödverksamheten på olika sätt. Föreningen har under 2019 haft en anställd stödsamordnare som arbetat med att samordna och utveckla verksamheten. Fyra stödgrupper har genomförts hittills under 2019. Utvärderingar med deltagarna för stödgrupperna som genomfördes under våren 2019 visar att deltagarna mår bättre efter deltagandet och är nöjda med insatsen.

Förvaltningen bedömer att Tillsammans nu har förutsättningar att genomföra stödgrupper med god kvalitet.

Rimliga kostnader

Förvaltningen bedömer att kostnaderna i den budget som Tillsammans presenterar i ansökan är rimliga i förhållande till sökt verksamhet.

Jämställdhetsanalys

Föreningen Tillsammans vänder sig enbart till tjejer, kvinnor och transpersoner. Förvaltningen bedömer att det utifrån dessa gruppers särskilda utsatthet för sexualbrott är berättigat att föreningen inte är öppen för alla i målgruppen, det vill säga även utsatta män. Föreningen Storasyster, som erbjuder en liknande verksamhet som Tillsammans, är även öppen för pojkar och män, vilket gör att det finns ett alternativ för dem bland de föreningar OFU beviljar bidrag.

Förvaltningens förslag till beslut

Efter en samlad bedömning anser förvaltningen att Tillsammans lever upp till kriterierna i riktlinjerna och att föreningen bör beviljas ett tidsbegränsat bidrag på 165 000 kronor för stödgrupper för sexualbrottsutsatta.